

Procesy, sygnały i usługi systemu Unix

Paweł Józiać

Wydział Matematyki i Informatyki Politechniki Warszawskiej

29 XI 2021

Plan zajęć

- 1 Procesy
- 2 Sygnały
- 3 Serwisy i daemony
- 4 Zarządzanie serwisami w systemd
- 5 Cron i syslog

Plan zajęć

1 Procesy

2 Sygnały

3 Serwisy i daemony

4 Zarządzanie serwisami w systemd

5 Cron i syslog

Procesy a programy

- **Proces** to środowisko wykonania, składające się z instrukcji, segmentów danych użytkownika i systemowych, a także zasobów uzyskiwanych w czasie cyklu trwania.
- **Program** to wykonywalny (uprawnienie `x`) plik regularny, składający się z instrukcji i danych używanych do uruchomienia procesu.

Tworzenie procesów – *fork*

- Jeśli program używa zapytania systemowego `fork()`, jądro tworzy nowy proces (*dziecko*) w imieniu procesu tworzącego (*rodzica*).
- Instrukcje, dane użytkownika oraz systemowe, procesu-rodzica są kopiowane do procesu-dziecka; zmianie ulegają jedynie meta-parametry środowiska, więc efektywnie proces-dziecko jest klonem procesu-rodzica.
- `fork()` zwraca ID procesu-dziecka w procesie-rodzicu, zaś 0 w procesie-dziecku (albo -1 w wypadku błędu). Bazując na tym, osobne bloki instrukcji mogą być wywołane w procesie-rodzicu oraz procesie-dziecku.

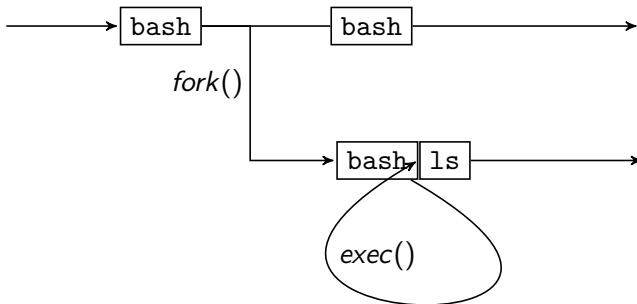
```
switch (id = fork()) {  
    case 0: child_work(); exit(EXIT_STATUS);  
    case -1: error_occured(); exit(EXIT_FAILURE);  
}  
parent_work(id);
```

Tworzenie procesów II – exec

- Zapytanie systemowe `exec()` reinstancjalizuje proces ze wskazanym plikiem programu.
- W wyniku wywołania `exec()` proces pozostaje ten sam, zaś program się zmienia.
- `fork()` oraz `exec()` zwykle są wykonywane w parze, by wystartować nowy program.

Tworzenie procesów – przykład

- Komenda `ls` wywoływana z poziomu `bash`

init – proces założycielski

- *init* to pierwszy proces, zakładany przez system zaraz po uruchomieniu jądra.
- Jego *Process ID* (*PID*) wynosi zawsze *1* .
- Jeśli proces-rodzic zakończy działanie, a jego procesy-dzieci wciąż funkcjonują, zostają one adoptowane przez proces *init* .
- Uwaga: w Linuxach opartych o architekturę *systemd* proces *init* jest przemianowany na *systemd* .

Zombie oraz sieroty

- Każdy proces może poznać swój PID, oraz o PID swojego procesu-rodzica, wywołując zapytania systemowe (odpowiednio, `getpid()` oraz `getppid()`), zaś jedynym sposobem na zdobycie PID swojego procesu-dziecka jest zapamiętanie wartości zwróconej przez wywołanie `fork()` .
- Gdy proces kończy działanie, wysyła sygnał `SIGCHLD` (por. nast. sekcja) do swojego procesu-rodzica. Proces-rodzic powinien wówczas wywołać zapytanie `wait()` (albo `waitpid()`) by uzyskać *status wyjścia* procesu-dziecka. Jeśli tego nie zrobi, proces-dziecko wciąż widnieje w tabeli aktywnych procesów, choć nic nie robi. Taki proces nazywamy *zombie*.
- Rolą procesu `init` jest niezwłoczne wywołanie `wait()` na wszystkich zaadoptowanych zombie.

Grupy procesów

- Procesy wystartowane za pomocą pojedynczej komendy (np. procesy w *pipeline*'ie) są zorganizowane w tzw. *grupy procesów* (*job*).
- Co do zasady, procesy mogą migrować pomiędzy grupami procesów, a także zakładać nowe (używając `setpgid()` oraz `setpgrp()` – w zależności od systemu).
- Grupy procesów są używane do kontroli dystrybucji sygnałów. Na przykład: naciśnięcie `<CTRL> + <C>` wyśle sygnał zakończenia do wszystkich procesów działających w tle (por. nast. slajd).

- Jeden bądź więcej grupy procesów tworzy `session` (sesję).
- Zwyczajowo, Unix tworzy jedną sesję per zalogowanie (wyłączając zalogowanie via GUI); Powłoka udostępniona po zalogowaniu staje się tzw. *liderem sesji*.
- Procesy nie mogą migrować do istniejących sesji, mogą jednak zakładać nowe – `setsid()`.
- Sesji może być przyposany *terminal kontrolujący* (otwarty przed lidera, który staje się *procesem kontrolującym*). Udostępnienie dostępu terminalowego do grup procesów (przenoszenie ich do *tła/czoła* – *background/foreground*) nazywamy *job control*.
- Jeśli nie powzięto adekwatnych kroków zapobiegawczych, zamknięcie procesu kontrolującego bądź zawieszenie terminala kontrolującego zamyka wszystkie procesy w grupie pracującej na czele.

Podsumowanie atrybutów procesów

- Atrybuty procesów (przechowywane jako pseudopliki w przestrzeni adresowej `/proc`) zawierają:
 - ▶ `PID` – ID procesu ;
 - ▶ `PPID` – ID procesu-rodzica ;
 - ▶ `real user ID` oraz `real group ID` – właściciel/grupa procesu;
 - ▶ `effective user ID` oraz `effective group ID` – te same, co wyżej, chyba, że użyto `setuid/setgid`;
 - ▶ `PGID` – ID grupy procesu;
 - ▶ `session leader ID` ;
 - ▶ `terminal` .

Drzewo procesów – *pstree*

- Komenda *pstree* reprezentuje działające procesy jako drzewo (krawędź od procesu-rodzica do procesu-dziecka, korzeniem proces *init*).
- Wraz z opcję *-p* wypisywane są również PID każdego procesu (w nawiasie).
- Wszystkie osierocone procesy są wizualizowane jako procesy-dzieci procesu *init*.
- Uwaga – liczby w nawiasach klamrowych reprezentują *wątki*, nie *procesy* – identyfikowane przez *Thread ID*.

Informacje o działających procesach – *ps*

- *ps* wyświetla statystyki o działających procesach. Istnieje wiele opcji agregacji informacji do wyświetlania; by uzyskać pełną informację często używa się *ps -ef* (pełny listing dla każdego procesu).
- Systemy BSD używają innych opcji i innego syntaksu (brak myślnika przez nazwą opcji). Pełny listing w systemach BSD uzyskiwany jest przez *ps aux*.

Jaki jest PPID tej instancji basha?

```
$ ps -f
```

UID	PID	PPID	C	STIME	TTY	TIME	CMD
pawel	50701	1918	0	lis26	pts/4	00:00:00	/bin/bash
pawel	56393	50701	0	18:17	pts/4	00:00:00	ps -f

Informacje o działających procesach – *pgrep*, *pidof*

- Często używany wzorzec `ps -e | grep nazwa_programu` jest uproszczany przez komendę `pgrep`.
- Zbliżoną (lecz szybszą) jest alternatywą jest `pidof`.
- Oba programy biorą jako argument nazwę programu, i drukują na *stdout* PID procesu (-ów) o takiej nazwie programu.
- Typowe użycie sprowadza się do natychmiastowego wywołania w argumencie komendy, która opiera się o PID.

Komenda *kill* (por. następna sekcja) opiera się o PID

```
$ kill ID_procesu
```

```
$ kill $(pidof nazwa_programu)
```

Informacje o działających procesach – *top* i inne

- *top* wyświetla dynamiczne informacje o procesach, w tym zużycie CPU i pamięci, w czasie rzeczywistym.
- Informacje można posortować (domyślnie: od największego zużycia CPU) i wizualizować na różne sposoby.
- *top* sam z siebie zużywa znaczący ułamek CPU.
- *htop* jest nowszą, bardziej rozbudowaną wersją klienta *top*.
- Kilka innych, zbliżonych, programów, wzorowanych na *top*, jest dostępnych:
 - ▶ *iotop* – sumaryzujące (dyskowe) użycie I/O;
 - ▶ *iftop* – sumaryzujące połączenia sieciowe;
 - ▶ *ntop* – sumaryzujące stan połączeń sieciowych.
- Powyższe programy są nieustandaryzowane, zależne od platformy i zwykle nie należące do podstawowego pakietu aplikacji.

System plików */proc* – drugie spojrzenie

- Wszystkie informacje o procesach są dostępne z poziomu pseudo-systemu plików *procfs* – w formie plików pod ścieżką */proc/<PID>*. Zestaw plików jest zależny od systemu, zajrzyj w *man 5 proc* swojego systemu dla ujednoznacznienia.
 - ▶ */proc/<PID>/cmdline* – pełna treść komendy, która wystartowała proces,
 - ▶ */proc/<PID>/cwd* – symlink do katalogu roboczego komendy,
 - ▶ */proc/<PID>/environ* – zmienne środowiskowe procesu,
 - ▶ */proc/<PID>/exe* – symlink do pliku wykonywalnego,
 - ▶ */proc/<PID>/fd* oraz */proc/<PID>/fdinfo* – deskryptory plików, pozycje i flagi,
 - ▶ */proc/<PID>/status* – statystyki procesu.
- Rolą programów typu *ps*, *pstree*, *pgrep*, *pidof*, *top*, *htop* jest *jedynie* sprawne sparsowanie zawartości tych katalogów.

Śledzenie procesów

- Systemy Uniksowych dostarczają narzędzi do śledzenia i wyświetlania informacji o zapytaniach systemowych wykonywanych przez proces (Linux: `strace` , BSD: `ktrace` , AIX i Solaris: `truss`)
- Celem śledzenia procesu może być:
 - ▶ odnalezienie źródła błędnego funkcjonowania programu,
 - ▶ określenie źródła i kolejności konfiguracji czytanej przez proces,
 - ▶ inżynieria wstecznej (odkrycie logiki działania programu).

Śledzenie procesu – typowe użycie

```
$ strace [-f|-ff] [-o plik] [-e cel] [komenda|-p <PID>]
```

- Użyte opcje to:
 - ▶ `-f` oraz `-ff` – czy śledzić również procesy-dzieci,
 - ▶ `-o plik` – zapis logów do pliku (domyślnie: `stdout`). Z opcją `-ff` , osobny plik dla każdego procesu-dziecka, z opcją `-f` : jeden plik.
 - ▶ `-e` określa szczegóły śledzenia konkretnych wydarzeń,
 - ▶ `-p` podłącza do już działającego procesu (zadanego przez PID). Tylko root może śledzić cudze procesy.

Plan zajęć

1 Procesy

2 Sygnały

3 Serwisy i daemony

4 Zarządzanie serwisami w systemd

5 Cron i syslog

Sygnały

- Najbardziej podstawowy system komunikacji między procesami. Żadne dane nie są przesyłane, jedynie typ sygnału (1-28).
- Notyfikują odnośnie wydarzeń systemowych (np. dzielenie przez zero generuje sygnał **SIGFPE**) bądź mogą być generowane przez proces.
- Jądro oraz procesy roota mogą wysyłać sygnały do każdego procesu.
- Procesy innych użytkowników mogą wysyłać sygnały jedynie do procesów tego samego użytkownika.
- Wśród (typowo) 28 sygnałów systemów Unix, jedynie 2: **SIGUSR1** oraz **SIGUSR2** , są konfigurowalne przez użytkownika.
- POSIX wprowadza dodatkowe *Real Time Signal*: od **SIGRTMIN** do **SIGRTMAX** , które są omawiane na *Systemach Operacyjnych*.

Obsługa sygnałów

- *Signal handler* to mała funkcja, której celem jest obsługa sytuacji związanej z konkretnym sygnałem.
- Jeśli dla danego sygnału żaden *signal handler* nie jest określony, wykonywana jest domyślna akcja (zazwyczaj: zakończenie procesu).
- Wszystkie sygnały z wyjątkiem **SIGKILL** oraz **SIGSTOP** można obsłużyć za pomocą *signal handler*a, zablokować bądź zignorować.
- Blokowanie sygnału wiąże się ze wstrzymaniem procesu. Sygnał taki jest odroczoney do czasu odblokowania procesu.
- Sygnały ignorowane nie są dostarczane do procesu.

Rodzaje sygnałów

- Sygnały błędów:
 - ▶ **SIGFPE** – błąd obliczeń arytmetycznych,
 - ▶ **SIGILL** – nieprawidłowa instrukcja,
 - ▶ **SIGPIPE** – próba zapisu do *pipe* bez czytelników,
 - ▶ **SIGSEGV** – błąd segmentacji pamięci.
- Sygnały zamykania procesu:
 - ▶ **SIGTERM** – domyślny sygnał, prośba o bezpieczne zakończenie procesu; wysyłany do wszystkich procesów przy zamknięciu systemu;
 - ▶ **SIGKILL** – sygnał bezwarunkowego, natychmiastowego zamknięcia procesu; może skutkować utratą danych,
 - ▶ **SIGINT** – generowany przez <CTRL>+ <C> w terminalu,
 - ▶ **SIGQUIT** – generowany przez <CTRL>+ </> w terminalu; ten sam efekt, co **SIGINT** + zapis stanu rdzenia,
 - ▶ **SIGHUP** – wysyłany w razie zawieszenia terminala kontrolującego; typowo używany do restartowania *daemonów*

Wysyłanie sygnałów

- Część sygnałów ma charakter systemowy, są emitowane przez kernel.
- Każdy sygnał można wygenerować sztucznie za pomocą zapytania systemowego `kill()` (zob. [man 2 kill](#))
- Istnieje komenda `kill` (zob. [man 1 kill](#)), która jest interfejsem dla zapytania systemowego `kill()` .

Syntaks *kill*

```
$ kill [-SIGTYPE] <PID>
```

- Każdy sygnał (nawet `SIGCHLD` czy `SIGFPE`) mogą być wygenerowane przez `kill` .
- Sygnały mogą być określone nazwą (`-SIGKILL`) bądź odpowiadającym numerem (`-9`).
- `kill` wymaga określenia procesu za pomocą jego PID. Określamy go za pomocą innych narzędzi (zob. `ps` , `pidof` , `pgrep`). Ponadto, w niektórych systemach dostępne są komendy `killall` albo `pkill` .

Sekwencje kontrolne terminala

- Terminal definiuje szereg sekwencji kontrolnych, które pozwalają na emisję sygnału do grupy procesów pracujących na czele.
- Niektóre programy używają tych samych sekwencji kontrolnych do innych celów (np. [nano](#)). Odwzorowanie sekwencji kontrolnych terminala na nowe sekwencje jest indywidualne.
- Najpopularniejsze sekwencje kontrolne to:
 - ▶ `<CTRL>+ <C>` – emituje **SIGINT** , kończenie procesu.
 - ▶ `<CTRL>+ </>` – emituje **SIGQUIT** , kończenie procesu z zapisem rdzenia.
 - ▶ `<CTRL>+ <Z>` – emituje **SIGSTOP** , zastopowanie procesu (może być wznowiony, nie następuje zakończenie ani zwolnienie zasobów),
 - ▶ `<CTRL>+ <D>` – generuje znak końca pliku (EOF), nie emituje żadnego sygnału.

Zakończenie a zastopowanie procesu; procesy tła

- Zakończenie procesu wiąże się z wywołaniem `exit()` – zakończeniem wykonania, uwolnieniem zasobów i zmianą stanu procesu na *dead*.
- Zastopowanie procesu oznacza jego *zamrożenie*. Wykonanie procesu jest zawieszane, lecz pozostaje w stanie *alive*, zajmuje przydzielone zasoby. Zastopowane procesy można wznowić.
- `jobs` wyświetla stan grup procesów w bieżącej sesji.
- Komenda zakończona znakiem `&` będzie wykonana w tle (np. `ls &`).
- Alternatywnie, proces działający na czele może być zastopowany za pomocą `<CTRL>+ <Z>`, oraz przywrócony do działania za pomocą komendy `bg`.
- Komenda `fg` przywraca procesy z tła na czoło.
- Jeśli istnieje więcej niż 1 grupa procesów, `fg` oraz `bg` wymagają argumentu – numeru grupy procesów. Tę można uzyskać wywołując `jobs` (w razie braku – ostatnio modyfikowana grupa procesów będzie używana jako domyślna dla `fg` / `bg`).

Plan zajęć

- 1 Procesy
- 2 Sygnały
- 3 Serwisy i daemony**
- 4 Zarządzanie serwisami w systemd
- 5 Cron i syslog

Daemony

- *Disk And Execution MONitors*, popularnie *serwisy* albo *servery*: *ssh*, *name*, *web*, *mail*, bazy danych itd.
- Sufiks "d": *sshd*, *named*, *httpd*, *mysqld* itd. symbolizuje daemon.
- Proces tła (bez terminalu kontrolującego).
- Przez większość czasu beczynnie czekający na interakcje z użytkownikiem/systemem (np. ACPI).
- Komunikaty kontrolne pisze do swojego pliku logów bądź na *syslog*.
- Powinno startować się tylko jedną instancję naraz.
- Zwykle (adoptowane) procesy-dzieci *init*.
- Odpalane przez konta systemowe.
- Ze względów bezpieczeństwa, daemony wymagające ograniczonego dostępu do systemu plików, są uruchamiane w tzw. *chroot jail*.
- Mogą opierać się o dalsze daemony.
- Z powyższych powodów nie powinno się ich odpalać ręcznie. Istnieją dedykowane skrypty kontrolujące do ich uruchamiania.

Skrypty kontrolujące daemony

- Pisane w powłoce (zwykle `sh`) albo jej rozszerzeniu.
- Bezpośrednie, jawne, czytelne przez człowieka i konfigurowalne.
- Jego struktura reprezentuje ideologię systemu (krótkie i proste dla systemów KISS, rozbudowane dla kompleksowych systemów).
- Jeśli jakieś zmienne powinny być skonfigurowane, nie określa się ich w skrypcie kontrolującym, lecz w towarzyszącym pliku konfiguracyjnym.
- Hierarchia plików/katalogów powiązanych:
 - ▶ `/usr/sbin/` – programy daemonów,
 - ▶ `/etc/` – pliki/katalogi konfigurujące daemony,
 - ▶ `/etc/init.d/` albo `/etc/rc.d/` – skrypty kontrolujące,
 - ▶ `/etc/conf.d/` albo `/etc/sysconfig` – pliki konfiguracyjne dla skryptów kontrolujących,
 - ▶ `/var/run/*.pid` – pliki przechowujące PID uruchomionych daemonów, utworzone przez skrypty kontrolujące.

Wywoływanie daemonów

- Skrypty kontrolujące zwykle przyjmują jeden z poniższych argumentów pozycyjnych (brak wyświetla sposób użycia skryptu)
 - ▶ `start` ,
 - ▶ `stop` ,
 - ▶ `restart` – przy aktualizacji albo zmianie konfiguracji,
 - ▶ `reload` – (opcjonalnie) przy zmianie konfiguracji,
 - ▶ `status` – (opcjonalnie) wyświetla status.
- Ta lista nie musi być kompletna – zależy od systemu i/lub daemona.
- Dodatkowe komunikaty (np. `[ok]` bądź `[fail]`) mogą być wysyłane przy okazji wywołania skryptu kontrolującego z w/w argumentami.
- Przykład zestawu plików związanych z serwisem SSH:
 - ▶ `/usr/sbin/sshd` — program daemona,
 - ▶ `/etc/ssh/sshd_config` -- konfiguracja SSH,
 - ▶ `/etc/init.d/sshd` — skrypt kontrolujący,
 - ▶ `/etc/conf.d/sshd` -- plik konfiguracyjny skryptu kontrolującego,
 - ▶ `/var/run/sshd.pid` -- PID działającego procesu sshd.

Odpalanie serwisu SSH w Gentoo Linux

```
# /etc/init.d/sshd start
```

Plan zajęć

- 1 Procesy
- 2 Sygnały
- 3 Serwisy i daemony
- 4 Zarządzanie serwisami w systemd**
- 5 Cron i syslog

systemd – co to?

- Inspirowany *svchost.exe* z Windowsa, rozbudowany wariant procesu *init* , zarządzający przy okazji wszystkimi serwisami (daemonami).
- Niełatwy do skonfigurowania, monolityczny system, który próbuje dokonać wielu rzeczy automatycznie.
- Ze względu na agresywne zrównoleglanie, złożoność, niemodularność, łamiący podstawowe zasady ideologii Unix.
- Z tego względu nierekomendowany na maszynach serwerowych. W zastosowaniach domowych zyskujący przewagę nad *kanonicznym* podejściem do systemu (aka SysV) ze względu na lepszą wydajność.
- Konfigurację określają pliki `/usr/lib/systemd/system/*.service`
- Zbliżone do Windowsowych **.ini*; zależą od pomocniczych **.mount* i **.socket* – tak zwanych *jednostek*.
- Domyślną konfigurację można nadpisać, zapisując *jednostki* do `/etc/systemd/system/` . Znaczące zmiany w konfiguracji mogą prowadzić do niejasnych zachowań.

systemctl – zarządzanie systemd

- Uniksowe daemony można uruchamiać jako serwisy systemd.
- Dla niektórych serwisów istnieją alternatywne, ściśle zintegrowane serwisy obowiązkowe – na przykład `journald`, zastępstwo dla standardowego Uniksowego `syslog`.
- Niektóre standardowe daemonowy można zainstalować i duplikować działanie wbudowanych serwisów.
- `systemctl` jest narzędziem do zarządzania serwisami w systemd.
- Niestety, systemd potrafi uruchomić serwisy wbrew konfiguracji (jako niezbędną? zależność innego zadania).

systemctl – przykład

```
# systemctl reload network-manager.service
```


Plan zajęć

- 1 Procesy
- 2 Sygnały
- 3 Serwisy i daemony
- 4 Zarządzanie serwisami w systemd
- 5 Cron i syslog

Cron – kluczowe cechy

- Cron to standardowy daemon Uniksa, odpowiedzialny za wykonywanie komend okresywnie w określonych dniach i godzinach.
- Wpisy *crontab* można określać zarówno ogólnie, jak i per-użytkownik:
 - ▶ `/etc/crontab` albo `/var/spool/cron/root` zawiera wpisy ogólnosystemowe,
 - ▶ `/var/spool/cron/<użytkownik>` zawiera wpisy użytkownika.
- Cron nie musi być restartowany w razie zmian w *crontab*.
- Istnieje kilka implementacji serwisu (m.in. `vixie-cron` , `dcron` , `crone` , `anacron`).
- Różnią się m.in. lokalizacją plików *crontab*, drobnymi różnicami w syntaksie, sposobem określania dostępu do usługi i rozszerzeniami.

Podstawowy syntaks crona

Syntaks pliku *crontab*

min hour dmonth month dweek user command

- Pola oznaczają:
 - ▶ *min* – minutę (0-59),
 - ▶ *hour* – godzinę (0-23),
 - ▶ *dmonth* – dzień miesiąca (1-31),
 - ▶ *month* – miesiąc (1-12),
 - ▶ *dweek* – dzień tygodnia (0 i 7 oznaczają niedzielę),
 - ▶ *user* – to pole nie występuje we wszystkich implementacjach crona, a jeśli – to wyłącznie w `/etc/crontab`
 - ▶ *command* – komendę do wykonania; warto podać pełną ścieżkę.
- W pierwszych 5 polach można używać znaków specjalnych, m.in.:
 - ▶ `*` – dowolna wartość,
 - ▶ `,` – kilka wartości w liście,
 - ▶ `-` – zakres,
 - ▶ `/` – krok wzrostu, np. `0/2` – każda parzysta wartość.
 - ▶ `@daily` , `@weekly` – zamiast tych 5 pól.

Cron – przykłady

Wyłącz komputer każdego dnia o 11:15 wieczorem

```
15 23 * * * root shutdown now
```

Utwórz kopię zapasową w każdy dzień roboczy o 10 wieczorem

```
00 22 * * 1-5 root /root/make_backup.sh
```

Przygotowania do piątku 13.

```
1 0 13 * 5 root /root/enhanced_fault_tolerance.sh
```

Comiesięczna synchronizacja

```
@monthly root /root/synchronize.sh
```

Cron – cechy

- Zestaw zmiennych środowiskowych dostępnych dla skryptów wykonywanych przez cron jest zminimalizowany
- Dla ułatwionego zarządzania, niektóre implementacje dopuszczają rozpisanie konfiguracji crona w kilku osobnych plikach *crontab* w [/etc/cron.d/](#)
- Inne zaglądają do następujących katalogów:
 - ▶ [/etc/cron.hourly/](#)
 - ▶ [/etc/cron.daily/](#)
 - ▶ [/etc/cron.weekly/](#)
 - ▶ [/etc/cron.monthly/](#)

i wykonują pliki (zwykle skrypty, albo symlinki do skryptów) w nich zawarte z adekwatną częstotliwością.

crontab – komenda

- `/etc/crontab` można edytować ręcznie, acz jest to niewskazane.
- Można użyć komendy `crontab` :
 - ▶ `crontab -l` dla listowania *crontaba* użytkownika,
 - ▶ `crontab -e` dla edycji *crontaba* użytkownika.
- Aktualizacja wpisów przez `crontab -e` przechodzi wstępną walidację syntaksu, i tylko jeśli zakończy się sukcesem, crontab jest aktualizowany.
- W zależności od systemu, użytkownik może mieć dostęp do crona, jeśli:
 - ▶ należy do grupy cron,
 - ▶ jest wylistowany w `/etc/cron.allow`
 - ▶ spełnia inne wymagania.

Logowanie – syslog

- Jądro oraz procesy piszą komunikaty logów do daemona *syslog*.
- Każdy komunikat syslog powinien zawierać informację czasową, źródło (host, proces), poziom (*critical*, *error*, *warning*, *info* etc.) i opisową informację.
- Komunikaty syslog można przekierować na terminal (np. `tty12`), pliku (`/var/log/*`) albo zewnętrzną instancję syslog.
- Niektóre daemony zamiast pisać do syslog, mają własną hierarchię plików logów.
- Pisanie na syslog jest dostępne za pomocą interfejsu `logger` .

Logowanie – czytanie i logrotate

- **less** jest rekomendowanym sposobem czytania plików logów, ponieważ nie cache'uje całego pliku. Otwieranie kilku-gigabajtowego pliku z logami za pomocą edytora tekstu to zły pomysł!
- Filtry strumieni, jak **grep**, są szczególnie przydatne do przeglądania logów z pojedynczego pliku.
- Istnieją automatyczne analizatory logów. Zwykle oparte są o regułowe parsery wyrażeń regularnych, które wykonywane są (cronem) codziennie, i sumaryzowane mailem do administratora.
- Logrotate periodycznie (np. co tydzień) odcina plik logów i kompresuje go.
- Starsze pliki logów (np. starsze niż miesiąc) są regularnie usuwane.
- Logrotate operuje na logach sysloga, jak i innych w `/var/log/*`.

Efekt działania logrotate

```
$ ls /var/log | grep kern
kern.log kern.log.1 kern.log.2.gz kern.log.3.gz
kern.log.4.gz
```